

Indtrøndelagen

Nr. 51

Utkommer mandag, tirsdag, onsdag, fredag, lørdag og
koster med porto kr. 1.00 kvartalet forskudt, betalt.
Porsendit til Amerika kr. 3.00 pr. kvartal, kr. 12.00 pr. aar.

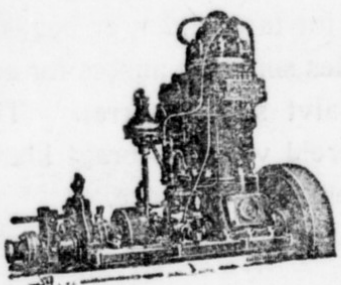
Tirsdag 14. mars 1916.

Avartassementsprisen er for indenbys 10 ere pr. postlinje
1ste og 2den side 15 ere. Udvalgte annoncer 12 ere pr. linje.
Stenbys 15 ere pr. postlinje, 1ste og 2den side 20 ere.

20de aarg.

Raadjemotoren „Grei“

Uten Vard!

av nyeste forbedrede Konstruktion, gaar med
de simpeste Raadjer og uten Vandindsprøit-
ning, selv uten Belastning og i ubegrenset Tid
Ingen anden Motor end „GREI“ fik

Jubilæumsutstillingens høieste Utmærkelse.

Reguleringsønnen ved Tomgang er
uovertruffen.

A. GULOWSEN & Christiania.

A ent: Stenkjær mek Verksted.

Nordlandsbanen.

Spørsmålet angaaende snarlig
bygning av Nordlandsbanen har
igjen de siste dager været frem-
me.

Som for omtalt holdtes siste fre-
dag et møte i foreningen Det
nordlige Norge, hvor baade
oberst Aavatsmark og fabrikk-
ier Fredriksen fra Melbo holdt
foredrag om banen — dens mi-
litære, økonomiske og nationale
betydning i det hele.

Obersten uttalte haaptet om at
man maatte faa se dette store ba-
neprosjekt realiseret inden altfor
kort tid. Befolkningen først og
fremst i hele det nordlige Norge
deler dette haapt. Og man haap-
per at det nu fra statsmagtens
side maa bli gjort noget betyde-
lig mere end bare indrømme
Nordlandsbanens store betydning.
Det er en kritisk tid ogsaa rent
økonomisk set vi nu er oppe i,
og det store baneanlæg nordover
kræver svære økonomiske ofre.
Men det spørsmål bør mer og
mer komme i forgrunden, om
staten nationalt og økonomisk
set har raad til aa utsætte længer
med bygningen av Nordlandsba-
nen — i alle fald et stykke op i
Nordlands amt.

Generalmajor Per Nissen har
nylig i «Aftenposten» git en over-
sigt angaaende Nordlandsbanen.

Han omtaler at den projek-
terte bane fra Grong nordover til
Bodø og til Røsvik i Sørfolden
vil bli ca. 492 km. — eller akku-
rat saa lang som Bergensbanen
fra Kristiania om Roa og Høne-
fos til Bergen.

Genealmajoren nævner saa at
de sakkyndige teknisk set be-
tegner terrænet mellem Grong
og Mosjøen som for størstedelen
gunstig for jernbanebygning. Og
han omtaler nærmere den kjends-
gjerning at banen vil komme til
aa gaa gjennom store distrikter
som baade hvad jordbruk og
skogbruk angaar har store ut-
viklingsmuligheter. Det sier sig
selv, heter det i artiklen, at byg-
ningen av jernbanen i høi grad
vilde fremskynde landbrukets ut-
vikling inden dette store land-
omraade. Hvad en jernbane i
saa henseende kan utrette har vi
jo et utmerket eksempel paa i
Jæderbanen.

Saa peker Nissen paa at banen
vil fremme utnyttelsen av fosse-
faldene baade i Namsen, Sven-
ningdalselven og Vefsnelven.
Om fossefaldene i Namsen med
bielive sier han at der er vand-
kraft nok til i sin tid at skape
megen industriell virksomhet, og
skulde man ønske aa drive Nord-
landsbanene elektrisk er det ikke
vanskelig at skaffe kraft nok
diertil.

En længere del av artiklen er
ofret til en omtale av de store
malmeleier i Grong og i Nordlands
amt og den store betydning som
Nordlandsbanen vil faa for ut-
nyttelsen av de store værdier
der. Det er jo forresten altsam-
men kjendt for. Men det har sin
interesse at en mand som gene-
ralmajor Nissen har tat op spørs-
maalet til en saapas indgaaende
behandling.

Nordlandsbanen vil ogsaa ef-

ter forfatterens mening faa stor
betydning for Nord-Norges store
fiskerier. Naar forsendelserne
blir ordnet praktisk, vil der med
en ubrutt jernbaneforbindelse
helt til kontinentet aapne sig sto-
re, nye og meget fordelagtige
markeder for fiskeprodukterne i

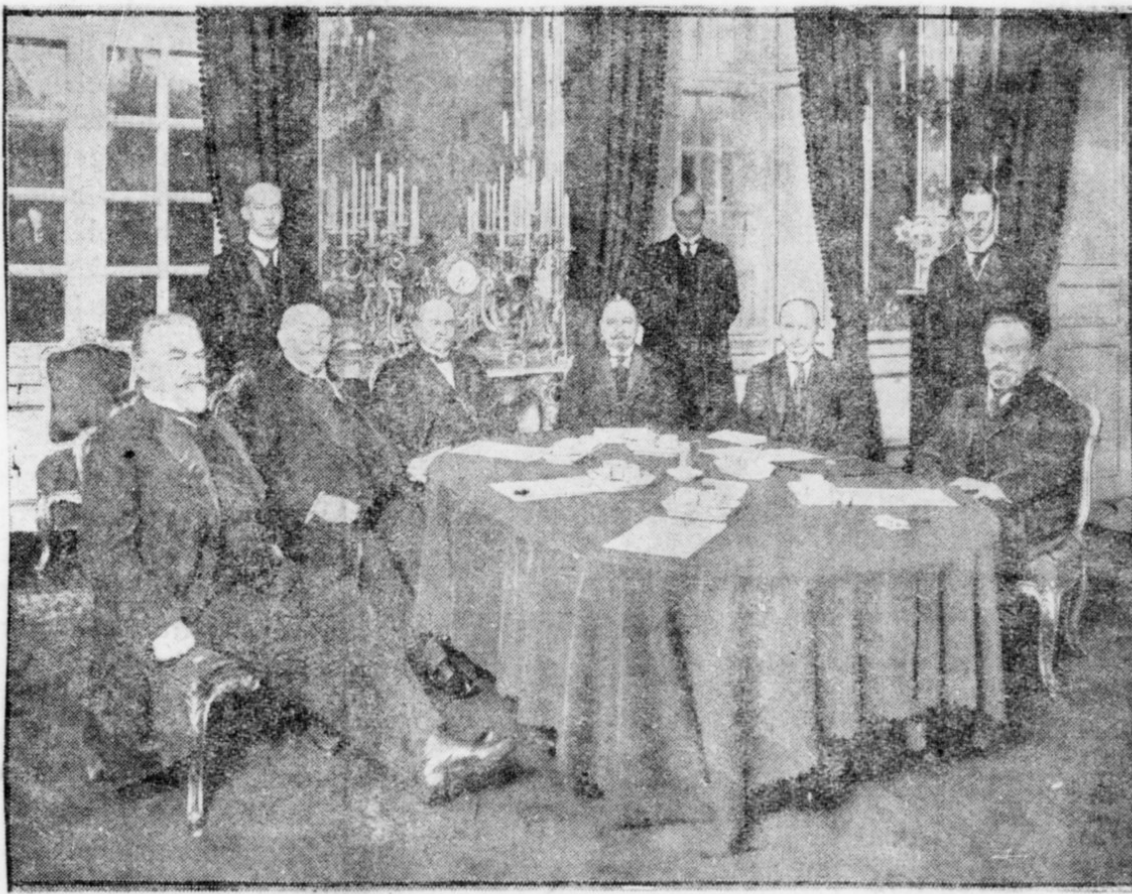
Nord-Norge.

Tilslut omtales saa den store be-
tydning som Nordlandsbanen vil
faa for landsforsvaret. I tilfælde
vilde det være av den aller stør-
ste betydning at Nordlandsbanen
kunde være iærdigbygget, saa
det var mulig aa opretholde for-

bindelsen mellem Nord-Norge og
den øvrige del av landet selv om
en fiende stængte kysttrafikken.

Det er bra at mænd med ind-
flydelse arbeider med denne
landssak. Kravet maa nu bli
sterkere og sterkere: Nordlands-
banen bygget snarest mulig!

Ministermøtet i København.

Fra venstre til høire: uten-
riksminister Wallenberg, uten-
riksminister Lhlen, statsminister
Knudsen, statsminister Zahle,
utenriksminister Scavenius og
statsminister Hammarskjöld. —

Ysteribestyrer Jacob Schärer

Med Jacob Schärer er
en av de mest kjendte persinlig-
heter her i Indherred gaat bort.
Rigtignok har han nu i det siste
holdt sig i ro i sit vakre og vel-
stelte hjem paa Sundnæsset i In-
derøen; men indtil han for ca. 8
aar siden sluttet som bestyrer for
Strømmens ysteri var han i over
en mandsalder knyttet til meieri-
bruket i Indherred, og det er faa
eller ingen som har hat saadan
indflydelse paa dettes utvikling
likesom et stort antal meierister
paa første eller anden haand har
faat sin utdannelse fra Schärer.

Schärer var født i 1844 i Schö-
nenberg i kanton Zürich i Sveits.
Paa foranledning av selskapet
for Norges Vel kom han til Nor-
ge i 1866 og var først stationert

som kvægrogter paa et par gaar-
der i Biri, hvorfra han efter 1½
aar forflyttedes til Kvikne og der
blev han i 2 aar. 1869 uttraadte
han av selskapets tjeneste og
forpagtet et fjøs i Soknedalen.

Da saa det første andelsmeieri
blev oprettet i Skogn i 1871 blev
Schärer dettes bestyrer og gik
fra nu av helt over til meieridrif-
ten. Han arbeidet ved Skogn
meieri i 5 aar, tok saa i 1876
bestyrerplassen ved Stenkjær
meieri, som da var nyt. Men
med den tungvindte drift som
den gang var ved Stenkjær mei-
eri flyttet han aaret efter til Mæ-
e meieri, hvor han ogsaa blev den
første bestyrer. Der arbeidet han
i 5 aar, hvilken tid mellemeng-
den øket jevnt og meieriet opar-
beidede sig en stabilitet og anse-
else, om ogsaa i de efterfølgen-
de aar kom anlegget tilgode.

Som den utrættelige rydnings-
mand, som satte pris paa aa bry-
te nye baner, og oparbeide nye
forretninger, flyttede Schärer i
1882 til Levanger nye meieri.

Hvad slags diæt bruker han,
vndres en. Det vil si hvad slags
mat pleier han at spise under træ-
ningen, kavringer, søtmelk eller
hvad.

Diæt, mat? De er nærgaaende
disse bykarene. Maten i tøm-
merskogen det er flesk, smør,
brød og kaffe det.

Han hadde vel hat en læge til
aa veilede sig under træningen?
Læge- — han har ikke været
syk og trængt til doktor, gud-
ske lov, undtagen den gangen
han hug sig i leggen.

«Færdig!» roper tidsobserva-
tøren. «Gaa!»

Og dermed langer han avsted
det beste han kan. Det er fælt
saa makelig de tar det mange av
de andre; han gaar forbi nogen
allerede opi de første bakkene.
Men det er vel likest aa ta i, skal
en ikke komme hjem med skam.
For naar han kommer tilbake til
koien, vil arbeidskameraterne

Der blev han ogsaa kun en kort
tid, idet han samme aar reiste
en tur til Sveits for videre ut-
dannelse.

Vaaren 1884 kom han tilbake
og slog saa ind paa meierifor-
pagtning, som han fortsatte med
i 14 aar, først i 6 aar ved Ekne
meieri og siden ved Røske og
Hustad meierier i 8 aar. Ved for-
pagtningssystemet følte han sig
friere og kunde lægge produkti-
onen og lede omsætningen efter
sit eget hode; men efterhvert
som meieriets renome oparbeide-
des og leverandørene merkede,
at forpagteren tjente penger
strammedes betingelserne.

I 1898 tok Schärer sig fri; han
var træt av meieriarbeidet og
vilde slutte. Men for den utræt-
telige arbeidsmand blev dog arbe-
idsløsheten tyngre end arbei-
det og interessen for den øst,
som bærer hans fædrelands navn
var for stor. Derfor tok han
om hosten bestyrerplassen ved
det nye Strømmens ysteri, hvor

høre hvorledes det har godt, og
da skulde det være pussig aa
kunne hale frem en stor suppe-
slev eller slikt noget til svar.

Det gaar bra. Han gaar forbi
den ene efter den andre; snart
er han vist fører, det er harme-
lig at han ikke har flere aa ind-
hente.

Og da de fem milene er gaat,
synes han det skulde være artig
aa gaa et par til; dette har ikke
været værre end et droit skift
i tømmerkogen.

De! [var nok haardere den
gangen han rendte de tre milene
til bygden efter mediciner til sin
dødssyke mor. Saa svedt som
han var da har han aldrig været.

Da han kommer tilbake til
startstedet, jubler menneskema-
sen mot ham. De skriker bravo,
saa det er som et tordenveir.
Og saa mye folk der er. Mange
fler end paa Grundsetmarken i
Elverum. Han blir omringet av

Hans L. Sandbergs

Skædderforretning
anbefales.

Stort udvalg coulørte drestøier,
sort dragt til selkapsdresser,
sort og graa melton til jaketter,
stort udvalg i buksetøier, blaå
engelsk seicheviet i extra god
kvalitet haves stadig paa lager.
Ingen prisforhøielse!

han saa blev i ro, indtil han i 1908
sluttede som meierimand.

Schärer var meierist i ordets
fulde betydning. Han deltok selv
i arbeidet og passet noie paa, at
alle gjorde sin pligt. Han fordret
av leverandørene en god melk,
og han forstod bedre end de fle-
ste at skaffe sig en saadan. Ret
som det var reiste han ut paa
gaardene og undersøkte stellet
i fjøsene. Som den dygtige og
retskafne mand, som altid gjorde
ret og skjel mot alle, var han en
kjerkommen gjæst hos sine le-
verandører. Kom han derimot
for aa undersøke rensigheten
og melkestellet, ønsket nok de
fleste husmødre baade rene
spand og ren samvittighet, for
han paatalte slurveriet paa en
saadan maate, at man ikke var
fristet til aa gjenta det. Det sam-
me var tilfældet i meieriet. Lær-
lingene fik passe paa og gjøre
sin pligt. Han lærte dem aa for-
staa, at man burde behandle an-
dres værdier som sit eget og at
stadig atgpaagivenhet og par-
passelighet var det første og ster-
keste krav som man stilte til en
meierimand. I dette stykke har
nok Schärerens læringer faat
sterkere paavirkning end man
faar ved de nyere utdannelses-
anstalter.

Nu stedes den gamle arbeids-
mand til den siste hvile. Alle
som kjendte og æret ham vil sen-
de en stille tak til hans laare, en
dypfølt tak for hvad han var
for meieribruket og fjøsstellet her
i Indherred.

P. B. F.

Apesproket.

Den amerikanske professor Camer-
levde for nogen aar siden i et bur i
Central-Afrika for aa studere apesprø-
ket. Den lærd herre skal nu gjenta sit
forsøk i fransk Kongo med støtte av
Smithsonianinstituttet i Washington. Han
skal bo i et staalbur (chimpanserne og
gorillaerne er sterke karle) og er ut-
styret med de mest moderne gramof-
oner.

en hel del bleke bladmaend, baa-
de fra «Morgenbladet» og «Ti-
dens Tegn» og alle andre. De
fritter og spør ham ut og ind.
Og skiene hans befarer de noie
med henderne.

«Det er ikke no aa takke ham
for, at han har saa god tid, naar
han har sa glatte ski», mener en.

Som om det vr ulovlig aa
tjerebake skiene sine!

Selv kongen kommer bort til
ham og sier: «Det maa jeg si
var en egte nordmand.»

Men skiloperen svarer hurt:
«Aa, der findes mange slike op
hos os!»

Samme kvelden læser han i
avisene om sig selv, de roser
ham i høie toner, «denne besked-
ne, stilfærdige sportsmand».

Sportsmand, nei saamen om
han er nogen sportsmand, han er
bare en almindelig simpel tøm-
merhugger fra Trysil. Er det
dette man kalder sport, at en
gaar fem mil paa ski? Ja kald

Tryslingen paa ski.

Om tryslingen paa ski hadde
Olav Haugen nedenstaaende in-
teressante stykke i «T. T.» efter
Holmenkolløpet i Kristiania.

Trysilgutten Erling Rønes gjør
sig som bekjendt særlig be-
merket i 50 kilometer-løpet.

Stykket er et godt indlæg mot
overdrivelse av skisporten:

Der gaar en ungdom paa ski
opunder Trysilfjeldet. Det er en
almindelig Trysilgut. Han sæt-
ter rygesnarer opi fjeldbaandet.

Han gaar og tænker paa nogen
gamle dunkle sagn om skihelten
Trysil-Knut. Her nedover stup-
bratte fjeldsiden skulde han ha
løpet en gang, fortælles det. Og
i visen staar det at han rendte
fra stortraveren hans Ole Kyns-

be rg, hoppet over tolv mand.
«idet han muntet en salve skjøt»,
eg var i det hele en svare kar.

Det skulde ikke være værst
aa være saapas paa skiene, øns-
ker rypefangeren og sætter ned-
over lien. Saa kunde en reise
til Kristiania og være med Hol-
menkollørendene. Der var noget
de kaldte for 5-milsrendet. Pyt,
fem mil, var det noget da, det
var ikke stort mer end halvveis
ned til Elverums leir.

Det værste var at det var
skrekkelig dyrt aa gjøre denne
lyturen, en maatte fange mye
fugl for det den kostet. Han faar
dra til tømmerkogs og tjene pen-
ger paa hugst, skal det monne
noget.

Og nogen dager efter tar han
øks paa arm og næverkont paa
ryg og stryker langt ind i sko-
gene paa tømmerhugging.

Saa blev det da til det at han
meldte sig til Holmenkolløpet
den vinter. Han brændte nicko-

ryskiene godt ind med tjære-
smurning; de har et eget knep
med det deroppe.

En onsdag hug han øksen i
koievæggen, strøk hjemom og
skiftet klær og spændte skiene
paa. Saa rendte han de 9 mil til
Elverum og tok toget derfra til
Løvedstaden.

Og iredag morgen staar han i
bare skjorteærmerne paa start-
plassen til 5-milsrendet. Dokto-
ren føler paa ham baade her og
der, lytter paa brystet og tæl-
ler pulsslagene.

«Kraftig bryst», sier en og ban-
ker ham paa bringen. «God
muskulatur», sier en anden og
kjender paa armene hans.

«De har nok trænet godt De»,
sier de.

Trænet? Hvad var det for
noget

Jo, om han har øvet sig?

«Med øksa og tømmerstokken
ja», ler han. «N blir armstiv taa
det, ser du».